

STORTINGET

Representantforslag 66 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene **Emilie Enger Mehl, Liv Signe Navarsete, Geir Pollestad og Marit Knutsdatter Strand**

Dokument 8:66 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Emilie Enger Mehl, Liv Signe Navarsete, Geir Pollestad og Marit Knutsdatter Strand om å kutte i kvotene for tollfri import av jordbruksvarer fra EU etter brexit

Til Stortinget

Bakgrunn

Handel med jordbruksvarer er som hovedregel ikke en del av EØS-avtalen. Likevel har EU betydelige kvoter for tollfri eksport av landbruksvarer til Norge, og importen er stadig økende. Dette inkluderer meieri-varer, kjøttvarer, grønnsaker, kraftfôrråvarer, blomster, planter og frø m.m.

Forslagsstillerne viser til at Storbritannia meldte seg ut av EU fra 31. januar 2020, og etter en overgangsperiode som utløper 31. desember 2020, skal behandles som et tredjeland. Forslagsstillerne viser til at Storbritannia er en av verdens største økonomier og utgjorde en betydelig andel av samlet BNP i EU, også knyttet til handel med landbruksvarer. Brexit fører til at grunnlaget for fastsatte kvoter for eksport av jordbruksvarer fra EU til Norge endres og svekkes.

Forslagsstillerne viser til at utenriksminister Ine Eriksen Søreide i Dokument 15:409 (2020–2021) 20. november 2020 uttrykte at regjeringen ikke har til hensikt å kreve reforhandlinger av våre inngåtte avtaler med EU om handel med landbruksvarer på bakgrunn av Storbritannias uttreden av EU. Søreide mente dette ville føre til et krav om reduksjon av norske kvoter for eksport av sjømat til EU. Forslagsstillerne mener det er

uheldig at statsråden forsøker å sette to så viktige distriktsnæringer for Norge opp mot hverandre.

EU kan eksportere 8 400 tonn ost og 2 500 tonn storfekjøtt til Norge hvert år. I tillegg kommer tollfrie kvoter på fjørfe, svin, potet, grønnsaker, samt oster og meieriprodukter som kan innføres med lav toll. Forslagsstillerne viser til at dette utgjør en enorm andel melk, kjøtt og landbruksvarer som kunne utgjort grunnlaget for økt produksjon i Norge. Mindre import ville muliggjort mer matproduksjon basert på norske ressurser, økt selvforsyningsgrad og viktige distriktsarbeidsplasser.

Forslagsstillerne viser til at regjeringen sist økte kvotene for tollfri import fra EU gjennom såkalte artikkel 19-forhandlinger som ble fremlagt for Stortinget i Prop. 115 S (2016–2017) og fikk virkning fra 1. oktober 2018. Flertallet i næringskomiteen uttrykte den gang bekymring for betydelige utfordringer for landbruket ved å øke importkvotene, særlig for norsk melkeproduksjon.

Norge har også tollfrie kvoter for eksport til EU, men disse benyttes i liten grad. Eksempelvis ble bare 30 prosent av ostekvoten på 7 200 tonn utnyttet i 2017, jf. Prop. 115 S (2016–2017). Bortfall av støtte for merkevarereksport av ost har senere ført til utflagging av 100 millioner liter melk fra norsk produksjon, og utkjøp av om lag 400 melkebønder, og kan komme til å gi enda lavere utnyttelse av våre eksportkvoter.

Etter forslagsstillernes oppfatning er det en stor ubalanse mellom import og eksport av jordbruksvarer mellom Norge og EU. Forslagsstillerne viser til merkene i Innst. 336 S (2016–2017) som peker på at utviklingen i handelen basert på artikkel 19 ikke har vist en tilfredsstillende balanse mellom import og eksport av landbruksvarer, og at denne ubalansen må vektlegges

mer fra norsk side i senere runder. Forslagsstillerne viser videre til Senterpartiets særmerknad i Innst. 336 S (2016–2017).

Forslagsstillerne viser til at utenriksminister Ine Eriksen Søreide i en felles uttalelse fra EØS-rådet 25. mai 2020 oppfordrer partene til å fortsette dialogen om videre liberalisering av handelen med landbruksprodukter basert på artikkel 19 i EØS-avtalen og protokoll 3 til EØS-avtalen. Forslagsstillerne er av den oppfatning at videre liberalisering vil være svært ødeleggende for norsk landbruk. Norge må i stedet sørge for å få redusert kvotene for import av landbruksvarer fra EU i henhold til den reduksjonen av eksportgrunnlaget som Storbritannia utgjør.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen gå i forhandlinger med EU med mål om å redusere tollfrie kvoter for import av landbruksvarer fra EU til Norge etter brexit.
2. Stortinget ber regjeringen avvise nye forhandlinger som tar sikte på videre liberalisering av handelen med landbruksprodukter etter artikkel 19 eller andre bestemmelser i EØS-avtalen.

26. november 2020

Emilie Enger Mehl

Geir Pollestad

Liv Signe Navarsete

Marit Knutsdatter Strand